

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:
Декан факультету

проф. Є. В. Мироненко / /
«_3_» ____ 09 ____ 2024_ р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри філософії та СПН
Протокол №1 від 3.09.2024р.

В. о. завідувача кафедри
доц. О.П. Кваша / /

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»**

Розробник: О. О. Волошина, канд. економ. наук

Краматорськ – Тернопіль 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання. Актуальність дослідження даної проблематики пов'язана насамперед з формуванням змісту соціального управління як суспільного феномену, пошуку оптимальних моделей його генезису. І в цьому контексті особливого значення набуває сфера управління - сфера людської діяльності, яка виникла внаслідок розподілу праці і за допомогою якої людина впливає на різні процеси (технологічні, економічні, соціальні) для досягнення певних цілей.

Соціальне управління як об'єктивне явище різноманітне і людське суспільство. Проблема соціального управління полягає в наявності протиріччя між необхідністю розробки моделі організаційної сутності соціального управління як суспільного феномену та слабкою представленістю в науковій літературі відповідних практичних напрацювань, присвячених комплексній рефлексії соціального управління як елемента соціальної системи.

В статті 1 Конституції Україна проголошена демократичною, правовою та соціально-орієнтованою державою. Проблеми гарантування та реалізації цих положень є одними з найбільш актуальних стратегічних завдань нашої держави на сучасному етапі. Без вироблення шляхів досягнення ефективної соціальної політики, яка відповідала б міжнародним стандартам, неможливо розбудувати дійсну, а не декларативну соціальну державність в Україні. До того ж, соціальна політика сьогодні є невід'ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди. Це обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Проблеми соціального управління» у підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за спеціальністю «Політологія».

Предмет аналізу навчальної дисципліни «Проблеми соціального управління»: вивчення закономірностей функціонування сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах.

Наукове розуміння процесу соціального і гуманітарного розвитку, розуміння наукової методології соціального управління та її значення для управлінської практики, знання щодо сутності і змісту соціальної і гуманітарної політики держави, їх функцій в сучасному суспільстві.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна/заочна прискор. форма навчання
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вільний вибір	Вільний вибір
Модулів – 1	Спеціальність підготовки: 052 «Політологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	2-й / 3-й
Індивідуальне завдання: Реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 150 год.		6-й	4-й / 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр (перший)	Лекції	
		36 год.	4 год
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Самостійна робота	
		96 год.	146
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид контролю: залік	

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є:

формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей, які дозволять досягнути програмних результатів навчання та засвоєння здобувачами системних знань щодо об'єктивних закономірностей функціонування системи соціального управління, а також набуття навичок їх практичного використання.

3.2. Завдання вивчення дисципліни полягають в теоретичній та практичній підготовці студентів фаху з питань:

- опанування предмету та об'єктів соціального управління;
- засвоєння змісту діяльності суб'єктів соціального управління;
- систематизації основних категорій та принципів соціального управління;
- вміння користуватись основними методами соціального управління.

3.3. Статус дисципліни: *дисципліна вільного вибору циклу професійної підготовки.*

Пререквізити для вивчення дисципліни: «Філософія», «Соціологія», «Загальна теорія політики».

Постреквізити вивчення дисципліни: «Міське самоврядування», «Самоменеджмент».

3.4. Мова викладання: українська.

3.5. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять: загальний обсяг - 150 год. / 5 кредитів, в т.ч.:

- денна форма навчання: лекції – 36 годин, практичні (семінарські) заняття – 18 год., СРЗ – 96 год.;
- заочна / заочна прискор. форма навчання: лекції – 4 год., СРЗ – 146 годин.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Проблеми соціального управління» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними та спеціальними компетентностями, як:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи навчальну дисципліну «Проблеми соціального управління», опановують систему знань і навичок:

Знання:

Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання з дисципліни.

Зн2 Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння/навички:

Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання;

майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання;

уміння критично осмислювати лекційний та позалекційний навчальний матеріал.

Комунікація:

вміння доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;

вміння спілкуватися з професійних питань.

Відповідальність та автономія:

AB1 Управління складною технічною або професійною діяльністю .

AB2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах

AB3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами:

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	вид			
			Л	П (С)	Лаб.	СРЗ
Змістовний модуль I. Предмет, методологія і система соціального управління						
1.	Тема 1. Предмет, зміст соціального управління та його методологія	15	2/-	2/-	-	10 / 15
2.	Тема 2. Закони та принципи соціального управління	15	4 / 1	2/-	-	9 / 14
3.	Тема 3. Методи соціального менеджменту	15	4/ 1	2/-	-	9 / 14
4.	Тема 4. Система соціального управління	15	4/-	2/-	-	9 / 15
Змістовний модуль II. Технології практичного здійснення соціального управління						
5.	Тема 5. Організаційні відносини в соціальному управлінні	15	4/ 1	2/-	-	9 / 14
6.	Тема 6. Соціальні ресурси управління.	15	4/-	2/-	-	9 / 15
7.	Тема 7. Мотивація в системі соціального управління	15	4/-	2/-	-	9 / 15
8.	Тема 8. Інформаційне забезпечення соціального управління	15	4/-	2/-	-	9 / 15
9.	Тема 9. Сучасні технології соціального управління.	15	4/ 1	2/-	-	9 / 14
10	Тема 10. Суспільна ефективність соціального управління. проблеми критеріїв	15	2/-	-	-	13/15
	Усього годин	150	36 / 4	18/4	-	96 / 146

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб. – лабораторні заняття не заплановано, СРЗ – самостійна робота здобувачів вищої освіти.

5.2. Тематика лекційних занять

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

ПРЕДМЕТ, МЕТОДОЛОГІЯ І СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Предмет, зміст соціального управління та його методологія.

Виникнення і розвиток соціального менеджменту. Досягнення соціології, психології та менеджменту - передумова формування соціального менеджменту як самостійної наукової дисципліни. Соціальний простір (соціальна сфера, соціальні процеси, соціальні ресурси) як об'єкт управлінського впливу. Соціальний менеджмент - різновид менеджменту. Предмет соціального менеджменту. Методи соціального управління як наукової дисципліни (загальнонаукові та специфічні). Проблеми соціального управління як наукова дисципліна та її функції.

Література [1; 2; 4; 9; 10-15]

Тема 2. Закони та принципи соціального управління.

Суспільні системи та їх типи. Соціальні організації як різновиди суспільних систем. Властивості соціальних організацій. Механізм управління соціальними системами, єдність і відміни керуючої і керованої підсистем в соціальному менеджменті. Сукупність і особливості дії соціальних законів. Відносини соціального менеджменту та їх особливості. Соціальні відносини - сфера дії соціальних законів. Принципи соціального менеджменту. Система принципів соціального менеджменту. Зміст загальних, специфічних, основних, функціональних принципів соціального управління та «принципів «Закону» і «принципів Науки», організаційно-політичних і організаційно-технологічних.

Література [3; 4; 6; 8; 27]

Тема 3. Методи соціального управління.

Сутність і специфіка методів соціального управління. Місце і роль методів соціального менеджменту в сукупності методів управлінського впливу. Основні і комплексні методи соціального менеджменту. Зміст організаційно-адміністративних, економічних, соціально-психологічних методів соціального менеджменту. Самоуправління - як один з методів соціального менеджменту. Умови розвитку самоуправління в перехідній економіці.

Література [1; 5; 7; 9; 28]

Тема 4. Система соціального управління.

Поняття системи соціального управління та його структура. Об'єкт і суб'єкт соціального управління. Соціальні процеси, соціальні структури, організації соціальної сфери як об'єкт соціального менеджменту. Класифікація соціальних процесів. Суб'єкти соціального менеджменту та їх характеристика. Керуюча і керівна підсистеми. Об'єктивне та суб'єктивне управління. Механізм соціального управління. Наукові методи як складова практики соціального управління (мозкова атака, ділові ігри, «дикі гуси»). Функції соціального управління: планування, організація, координація, стимулювання. Аналіз функцій як складової удосконалення системи управління, його етапи. Структура соціального управління. Організаційна структура та її ланки. Критерії раціональної системи управління соціальними організаціями. Кадри та їх склад - складова організаційної структури соціального управління.

Література [1; 3; 4; 15-17]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ТЕХНОЛОГІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ.

Тема 5. Організаційні відносини в соціальному управлінні.

Сутність організаційних відносин. Формальна і неформальні форми організацій. Соціальні ресурси в системі організаційних відносин. Неформальні організаційні структури та їх роль в соціальному менеджменті. Основні принципи побудови соціальних організацій. Корпоративізм як інноваційний метод розвитку соціальних організацій. Корпоративна соціальна

відповідальність.

Література [12; 13; 19; 25]

Тема 6. Соціальні ресурси управління.

Поняття «ресурси» та його трактування в соціальному управлінні. Сутність соціальних ресурсів, їх склад та специфічні риси. Основні принципи оптимального використання соціальних ресурсів. Проблеми оптимального використання соціальних ресурсів в перехідному суспільстві.

Література [1; 10; 12-17]

Тема 7. Мотивація в системі соціального управління.

Сутність та механізми мотивації. Соціально-психологічні аспекти мотивації. Адміністративна мотивація. Співвідношення мотивації і стимулювання. Організація мотивації та стимулювання. Зміни в структурі і змісті трудової мотивації в сучасних умовах. Основні шляхи приведення в дію мотиваційних ресурсів.

Література [3; 5; 24-27]

Тема 8. Інформаційне забезпечення соціального управління.

Сутність інформації, її виробництво, відтворення і використання. Зростання ролі інформації в сучасному суспільстві. Складові виробництва, відтворення і застосування різних видів інформації. Фактори, що впливають на інтенсивність використання інформації в соціальному менеджменті. Соціальна інформація як поняття. Джерела формування та канали просування соціальної інформації. Класифікація видів соціальної інформації. Шляхи використання інформації в практиці соціального управління. Соціальний моніторинг як складова інформаційного забезпечення соціального управління. Інформатизація, інформаційні ресурси та їх використання. Інформаційна безпека в соціальному управлінні.

Література [5; 6; 7-9; 12-14]

Тема 9. Сучасні технології соціального менеджменту.

Суть, зміст та структура технологій соціального управління. Технології соціального менеджменту як способи перетворення ресурсів (інформаційних, матеріальних, людських тощо) на необхідні і суспільно корисні продукти та послуги. Форми та види технологій соціального менеджменту. Наукова класифікація технологій соціального менеджменту. Інформаційні, дослідницькі та навчаючі технології. Технології модернізації соціально-економічних, політичних, духовно-культурних систем. Технології управління соціальними процесами. Регіональні соціальні технології. Інноваційні технології соціального розвитку, підготовки та навчання управлінських кадрів.

Література [1; 5; 9; 28]

Тема 10. Суспільна ефективність соціального управління. Проблеми критеріїв.

Суть і зміст ефективності соціального менеджменту в суспільстві. Ефективність соціального менеджменту як співвідношення його загальнокорисних результатів до обсягу використаних або витрачених ресурсів. Комплексний характер результатів соціального управління. Поняття про критерії та показники ефективності соціального управління.

Три рівні критеріїв: загальна соціальна ефективність систем управління (пов'язана з потребами, інтересами, цілями суспільного розвитку); спеціальна соціальна ефективність менеджменту (пов'язана з раціональністю побудови та функціонування керуючих підсистем, тобто суб'єктів управління); конкретна соціальна ефективність управлінських зусиль (пов'язана з діяльністю кожної структури управління та менеджера соціальної сфери, кожного окремого управлінського рішення, дії).

Аналіз та оцінювання ефективності соціального управління, їх суть і види. Регулярні звіти, масові обговорення, референдуми, суспільна думка - головні засоби аналізу та оцінювання ефективності соціального управління в суспільстві.

Література [13; 18; 24-26]

5.3. Тематика семінарських занять

Тема 1. Предмет, зміст соціального управління та його методологія.

1. Обґрунтуйте у письмовій формі міждисциплінарний характер соціального менеджменту.
2. Наведіть основні визначення предмету.
3. Подайте у вигляді рисунка склад наукових методів дослідження теоретичних і прикладних проблем соціального менеджменту.
4. Наведіть приклади прояву функцій соціального менеджменту як науки про закони і закономірності управління соціальними процесами і явищами.

Тема 2. Закони та принципи соціального управління.

1. Дайте визначення поняття «закон» та обґрунтуйте особливості дії законів соціального менеджменту.
2. Зобразіть у вигляді інформаційного рисунка склад законів соціального менеджменту.
3. Обґрунтуйте відміни між законами і закономірностями соціального менеджменту.
4. Представте систему принципів соціального менеджменту у вигляді рисунка та дайте їх класифікаційні ознаки.

Тема 3. Методи соціального управління.

1. Представте склад методів соціального менеджменту у вигляді рисунка та охарактеризуйте зміст і специфіку кожного з них.
2. Зобразіть у вигляді інформаційного рисунка основні засоби соціально-психологічної мотивації та наведіть приклади їх використання в управлінській практиці.
3. Зобразіть у вигляді інформаційного рисунка систему основних адміністративно-нормативних засобів соціального менеджменту та розкрийте зміст позитивних і негативних стимулів з позицій їх оцінки.
4. Обґрунтуйте необхідність самоуправління як одного з методів соціального управління.

Тема 4. Система соціального управління.

1. Зобразіть у вигляді рисунка та підсистеми соціального менеджменту. Дайте характеристику з них.
2. Дайте характеристику механізмів соціального менеджменту і наведіть приклади їх використання в управлінській практиці.
3. Побудуйте структурну схему функцій соціального менеджменту як одного з етапів управління.
4. Представте у вигляді графіка основні елементи технології управління організацією. Розкрийте зміст кожної складової цієї технології.

Тема 5. Організаційні відносини в соціальному управлінні.

1. Розкрийте сутність організаційних відносин та представте їх класифікацію у вигляді схеми.
2. На основі порівняння розкрийте переваги і недоліки лінійної, лінійно-функціональної, кільцевої, зіркової схеми організаційних відносин. Обґрунтуйте можливості їх використання в конкретних організаціях.
3. Дайте змістовну характеристику основних факторів, що впливають організаційну структуру підприємства та створіть структурно-логічну схему їх взаємодії.
4. Лінійну, функціональну, матричну та дивізіонну структуру управління представте у вигляді рисунків, обґрунтуйте їх переваги, недоліки.

Тема 6. Соціальні ресурси управління.

1. Представте склад соціальних ресурсів у вигляді схеми та дайте характеристику кожного елементу.
2. Розкрийте зміст кожного з принципів оптимального використання соціальних ресурсів. Наведіть приклади їх недотримання та окресліть соціально-економічні наслідки цього явища.
3. Окресліть основні шляхи більш ефективного використання соціальних ресурсів в Україні.

Тема 7. Мотивація в системі соціального управління.

1. Представте у вигляді таблиці основні визначення мотивації в науковій та навчальній літературі.
2. Активність, мотивацію і стимулювання зобразіть у вигляді логічно-послідовного ланцюжка та розкрийте зміст основних концепцій щодо зовнішнього і внутрішнього впливів та активність суб'єктів й об'єктів мотивації.
3. Складіть порівняльну таблицю ринкової та української трансформаційної економіки та окресліть нації основні шляхи більш ефективного використання соціальних ресурсів.

Тема 8. Інформаційне забезпечення соціального управління.

1. Представте у вигляді схеми визначення інформації, її джерела, канали та види відновити соціальної інформації.
2. Визначення соціального моніторингу, його об'єкти, та принципи зобразіть у вигляді структурно-логічної схеми.
3. Згрупуйте у вигляді рисунка основні науково-методичні завдання соціального моніторингу.
4. Стан та основні напрямки використання інформаційних технологій в управлінні організацією де ви працюєте, представте у вигляді реферату.

Тема 9. Сучасні технології соціального управління.

1. На основі зарані накресленої схеми реалізації соціальної технології розкрийте її змістовні характеристики.
2. Складіть таблицю класифікації соціальних технологій та охарактеризуйте їх основні типи.
3. Проаналізуйте стан використання соціальних технологій у сфері вашої професійної діяльності та представте результати дослідження у вигляді реферату.

Тема 10. Суспільна ефективність соціального управління. Проблеми критеріїв.

1. Змістовні характеристики ефективності соціального менеджменту представте у вигляді таблиці основних потенцій теорії менеджменту.
2. Критерії ефективності соціального менеджменту зобразіть у вигляді структурно-логічної схеми.
3. Проаналізуйте ефективність соціального менеджменту в організації, де Ви працюєте, і на основі проведеного дослідження напишіть реферат та оприлюдніть його на занятті.

5.4. Самостійна робота

Самостійна робота студентів з курсу передбачає написання рефератів та підготовку фіксованих виступів. Для цього необхідно скласти план реферату чи виступу, вивчити потрібні літературні джерела, зробити виписки. За своїм змістом реферат і виступ повинні відповідати обраній темі. Виклад матеріалу має бути логічним, послідовним. Обсяг реферату, як правило, у межах 10-12 сторінок формату А4. Писати текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок. У разі потреби слід робити посторінкові виноски.

Останнім розділом реферату повинні бути висновки, в яких студент узагальнює викладений матеріал і формулює свої думки з приводу опрацьованої проблеми. До реферату має бути доданий список використаної літератури, складений відповідно до існуючих вимог.

За структурою реферат складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання реферату повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У вступі обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура реферату. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

Основна частина обсягом до 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання реферату; розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел; визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню; аналізуються практичні матеріали, сучасні тенденції розвитку та особливості, притаманні зовнішньоекономічній діяльності України. На основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою реферату. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного студентом реферату. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісні та кількісні показники; можливі варіанти реалізації запропонованих у рефераті заходів.

Реферат виконується державною (українською) мовою. Викладення повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Оформлення реферату має відповідати встановленим вимогам.

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Теорія соціального управління як наука: шляхи формування та розвитку.
2. Передумови виникнення та етапи розвитку теорії та практики соціального менеджменту.
3. Види соціального управління та їх особливості.
4. Соціальний менеджмент як організація взаємодії людей.
5. Соціальний менеджмент як регулювання життєдіяльності суспільства.
6. Суб'єкти та об'єкти соціального менеджменту їх суть та характеристика.
7. Зміст і види управлінських відносин.
8. Поняття про рівні соціального менеджменту та їх характеристика.
9. Менеджер соціальної сфери як суб'єкт управління та сучасні вимоги до нього.
10. Сфери життєдіяльності людей як об'єкти соціального менеджменту.
11. Соціально-управлінські відносини, їх суть, зміст, структура та характер.
12. Види, рівні та характеристика управлінських відносин.
13. Місце та роль управлінських відносин в системі суспільних відносин.
14. Основні закони соціального менеджменту та їх характеристика.
15. Зв'язок законів соціального менеджменту із законами розвитку суспільства.
16. Суть, зміст і структура принципів соціального менеджменту.
17. Класифікація принципів соціального менеджменту.
18. Загальні методологічні принципи соціального менеджменту.
19. Сукупність функцій соціального управління – основа процесу управління соціальними системами та об'єктами.
20. Оцінка ділової обстановки, її завдання, види, принципи, методи та процедури.
21. Принципи, методи та процедури вироблення та прийняття управлінських рішень.

22. Планування службової діяльності і його основні види.
23. Основні принципи, методи і процедури планування службової діяльності.
24. Структура і основні форми планів службової діяльності.
25. Сутність організації і основні види забезпечення виконання прийнятих рішень.
26. Організаційне забезпечення процесу виконання прийнятих рішень.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Передумови виникнення і розвитку соціального менеджменту.
2. Предмет соціального менеджменту як наукової дисципліни.
3. Основні поняття соціального управління.
4. Методи соціального менеджменту як наукової дисципліни.
5. Закони соціального менеджменту.
6. Соціальні відносини як сфера дій соціальних законів.
7. Соціальні організації і соціальні закони.
8. Керуюча і керовані підсистеми.
9. Організаційна структура управління.
10. Відносини соціального менеджменту.
11. Принципи соціального менеджменту та їх характеристика.
12. Організаційно-політичні принципи в соціальному менеджменті.
13. Сутність і специфіка методів соціального менеджменту.
14. Зміст основних методів соціального менеджменту.
15. Організаційно-адміністративні методи соціального менеджменту.
16. Економічні методи в соціальному менеджменті.
17. Соціально-психологічні методи в соціальному менеджменті.
18. Самоуправління: зміст та умови розвитку.
19. Характерні риси соціального менеджменту як системи.
20. Об'єкти соціального менеджменту.
21. Соціальні процеси та їх складові.
22. Суб'єкти соціального менеджменту.
23. Механізми соціального менеджменту.
24. Наукові методи в практиці соціального менеджменту.
25. Характеристика основних функцій соціального менеджменту.
26. Структура соціального менеджменту.
27. Класифікація кадрів соціальної організації.
28. Технологія управління персоналом організацій.
29. Організаційні відносини як поняття.
30. Формальні і неформальні організації.
31. Принципи створення формальних організацій.
32. Основні принципи побудови соціальних організацій.
33. Корпоративізм - інноваційний метод розвитку соціальних організацій.
34. Сутність, структура і специфіка соціальних ресурсів організацій.
35. Основні види соціальних ресурсів.
36. Принципи оптимального використання соціальних ресурсів.
37. Проблеми використання соціальних ресурсів в перехідному суспільстві.
38. Сутність та соціально-психологічні механізми мотивації. Адміністративна мотивація. Організація мотивації. Зміна структури мотивації в сучасних умовах.
39. Шляхи використання інформації в практиці соціального управління.
40. Суть, зміст та структура технологій соціального менеджменту.
41. Форми та види технологій соціального менеджменту.
42. Наукова класифікація технологій соціального менеджменту.
43. Інформаційні, впроваджуючи, навчальні технології.
48. Технології модернізації соціально-економічних, політичних, культурних систем.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

МН 1. Студентоцентроване навчання – розширення автономії здобувача, здатності до критичного мислення на основі результативного підходу, що передбачає нові підходи до навчання з метою розвитку особистості здобувача з урахуванням його ціннісних орієнтацій.

МН 2. Репродуктивний метод – навчання здобувачів організовується за допомогою практичних вправ та робіт, різних форм самоконтролю, що сприяє формуванню знань, навичок і вмінь у здобувачів, основних розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення тощо).

МН 3. Комбінація лекційних та практичних занять та консультацій (зокрема особистих консультацій з викладачем та використанням системи Moodle) із розв'язанням ситуаційних завдань, які розвивають аналітичні здібності та навички роботи в колективі.

МН 4. Пояснювально-ілюстративний метод – здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анотування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей.

МН 5. Евристичний метод – під керівництвом викладача або на основі евристичних вказівок здобувачі активно намагаються знайти рішення висунутих у навчанні, або сформульованих самостійно, пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях та контрольних точках.

МН 6. Методи стимулювання й мотивації навчальної роботи – здобувачі приймають участь у пізнавальних іграх, моделюванні рольових ситуацій, створенні ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явленні вимог і методів заохочення.

МН 8. Метод проблемного викладу та проблемно-орієнтованого навчання, зокрема з проведенням презентацій – розуміння здобувачами поставленої проблеми та формулювання пізнавальних завдань на основі різних джерел та засобів, уміння проаналізувати поставлене завдання, порівняти різні точки зору та підходи, розуміння логіки та думок викладача, усвідомлення та запам'ятовування.

МН 9. Метод самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання – розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення. Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі Moodle.

МН 10. Методи організації й здійснення навчальної та наукової діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи:

– словесні методи – у вигляді бесіди, інструктажу, лекційного матеріалу, методичних вказівок, співбесід;

– наочні методи, відео методи тощо – проведення лекційних та практичних занять за допомогою презентацій, ілюстрацій, демонстраційного матеріалу, тобто отримання знань завдяки наочному спостереженню;

– практичні методи – за допомогою вправ, практичних прикладів, аналізу статистичних даних, тренувань, тренінгів здобувачі одержують знання та уміння, виконуючі ці практичні дії;

– наукова робота здобувача – наукові дослідження та опрацювання наукової інформації.

– МН 11. Активні методи навчання (дискусійні методи) – в будь-яких формах навчання, включаючи лекційні заняття, використовуються елементи дискусії, а саме: обговорення, суперечки, зіткнення позицій, бізнес-симуляції ділові ігри, кейси, тренінги, пояснення, бесіди, дискусії, діалог.

7. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання: МО 1. Попереднє (вхідне) оцінювання знань (письмовий метод або тестування).

МО 2. Поточне оцінювання (письмовий метод або тестування на лекційних та практичних заняттях та/або у системі Moodle, виконання модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, зокрема рефератів).

МО 3. Тематичне або періодичне оцінювання (письмовий метод на лекційних та практичних заняттях, усне опитування або тестування на практичних заняттях та/або у системі Moodle).

МО 7. Оцінювання спроможності здобувача працювати самостійно та в команді;

МО 8. Оцінювання вміння застосовувати творчі підходи в процесі наукового пошуку інформації.

МО 9. Оцінювання якості опрацювання здобувачем літератури, законодавчої бази та електронних джерел за темою дослідження.

МО 10. Підсумкове (семестрове) оцінювання, зокрема: диференційований залік; екзамен (письмовий метод або тестування, зокрема у системі Moodle).

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань здобувачів в кредитно-модульній системі є складання здобувачами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання здобувачем комплексу заходів, передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань здобувачів, затверджених деканом факультету.

Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
65 – 74	D		
55–64	E	задовільно	незараховано (з можливістю повторного складання)
30–54	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	
0 – 29	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	незараховано (з обов'язковим повторним вивченням)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

8.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання:

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	20	Здобувач ВО здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, передусім, відповідних джерел, а також навчальної літератури, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2.	Тестове завдання №1	10	Здобувач ВО здатний продемонструвати знання і розуміння основних понять дисципліни та вміння їх практичного використання. Студент здатний продемонструвати знання і розуміння предмету курсу, підходи до визначення соціального управління.
3.	Модульна контрольна робота №1	20	Здобувач ВО виконав письмове завдання, та навів аргументовану відповідь на теоретичне питання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1
4.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	20	Здобувач ВО здатний критично осмислювати лекційний та поза лекційний навчальний матеріал; аргументувати на основі теоретичного матеріалу та відповідних джерел власну позицію щодо різних питань та проблем, вміти оцінити аргументованість позицій інших студентів та викладача.
5.	Тестове завдання №2	10	Здобувач ВО здатний продемонструвати знання і розуміння основних термінів і понять курсу та вміння їх практичного використання. Здобувач ВО здатний продемонструвати знання і розуміння основних питань і проблем за темами змістового модуля №2.
6.	Модульна контрольна робота №2	20	Здобувач ВО виконав письмове завдання, та навів аргументовану відповідь на теоретичне питання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2.
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Здобувач ВО виконав письмове завдання, та навів аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

8.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання:

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Тестова підсумкова контрольна робота, яка виконується здобувачем ВО індивідуально в системі Moodle	40	Здобувач ВО виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2.	Письмовий залік	60	Здобувач ВО виконав письмові завдання та навів аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> • індивідуальне та фронтальне опитування за понятійно-термінологічним та теоретичним матеріалом; • оцінювання аргументованості відповідей про розбір проблемних ситуацій та завдань; • оцінювання активності участі у дискусіях.
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> • письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; • оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди.
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • теоретичні питання та завдання; • логічні та проблемні завдання.
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • теоретичні питання та завдання (есе).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Колпаков В.М., Самоменеджмент. навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./В.М.Колпаков. К.:ДП «Видавничий дім «Персонал»,2008. 528 с.
2. Матвієнко О.В., Основи інформаційного менеджменту: навч. посіб. К.: Центр навч. літ.,2004. -128 с.
3. Маркетинг соціальних послуг: навч. посібник / За ред. В.Г. Воронкова. К.: Вид. дім «Професіонал», 2008. 536с.
4. Руженський М.М. Соціальний менеджмент: Навч. Посібник. К.: ІПК ДСЗУ, 2011. 255с.
5. Управління людськими ресурсами: філософські засади : навч. посібник / під ред. В.Г. Воронкової ; [В.Г. Воронкова, А.Г. Беліченко, О.М. Попов та ін.]; Запоріж. держ. інж. акад. К. : Професіонал, 2006. 567 с.
6. Діденко Н.Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: Монографія / Н.Г. Діденко. Донецьк: Видавниче підприємство «Східний видавничий дом», 2007. 404 с.
7. Діденко Н.Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії: Монографія. Донецьк: ДонДУ, 2005. 128 с.
8. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т". Вид. 2-ге, доп. і переробл. Х. : НТУ "ХПІ", 2008. 524 с.
9. Філософія управління: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Г. Кремень, С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов. К.: Знання України, 2007. 2007. 360 с.

Допоміжна

10. Державна політика в соціогуманітарній сфері: навч.посіб. /В.П.Трощинський, П.К.Ситнік, В.А.Скуратівський та ін.: за ред. О.Ю.Оболєнського, С.В.Сьоміна, А.О.Чемериса, В.П.Трощинського, С.В.Загороднюка, О.Л.Приходько, Л.О.Воронько. К.:Вид-во НАДУ, 2007. 96 с.
11. Дзоз В.О. Гуманітарна політика України: проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз)/В.О.Дзоз: АПН України: Ін-т вищ.освіти. К.: Знання України, 2006. 316 с.
12. Діагностика соціального розвитку регіону : наук. розробка / авт. кол. : З.В.Балабаєва, С.В.Овчаренко, І.Л.Розколотько та ін. К. : НАДУ, 2010. 37 с

13. Єлагін В.П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник / В.П.Єлагін. Х. : Магістр, 2010. 399 с
14. Куліш І. М. Державне управління регіональним розвитком України в контексті європейської інтеграції : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 252 с.
15. Лесечко М.Д. Соціальний капітал: теорія і практика : монографія / М.Д.Лесечко, О.Г.Сидорчук. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. 218 с
16. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навч. посібник. 2-е вид., доп. і випр. К.: МАУП, 2004. 219 с.
17. Підвищення рівня адресності програм соціальної допомоги в Україні. Дослідження Світового банку. К. : Світовий банк, 2010. 107 с
18. Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. праць Асоціації д-рів наук з держ. упр. Вип. 1. Х. : ДокНаукДержУпр, 2010. 175 с.
19. Системи соціального страхування зарубіжних країн : навч. посіб. / Г.В. Григораш, Т.Ф. Григораш, В.Я. Олійник, І.Т. Субачов. К. : ЦУЛ, 2008. 144 с.
20. Соціальне самопочуття населення України в контексті державної гуманітарної політики : навч.-метод. посіб. / авт. кол. : В.П. Трощинський, В.А. Скуратівський, П.К. Ситнік та ін. К. : НАДУ, 2009. 36 с
21. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи / С.І. Бандур, Т.А. Заяць, В.І. Куценко та ін.: НАН України; Рада по вивченню продукт сил України; Б.М.Данилишин (ред.). 2-ге вид., допов. І перероб. Черкаси: Брама Україна, 2006. 619 с.
22. Соціальні аспекти європейської інтеграції : конспект лекцій з НКМД / уклад. О.М.Овчар. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. 118 с.
23. Суспільні відносини та розвиток: теорія, історія, практика : монографія / А.М.Михненко (кер. авт. кол.), О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, О.В. Соснін. К. : НАДУ, 2009. 395 с.
24. Таран В.О. Соціальна філософія : навч. посібник / В.О.Таран, В.М.Зотов, Н.О.Резанова. К.: ЦУЛ, 2009. 270 с
25. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 1 / В.А.Скуратівський, В.П. Трощинський, Е.М. Лібанова та ін. К. : НАДУ, 2009. 456 с
26. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 2 / авт. кол. : В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, Е.М.Лібанова та ін. К. : НАДУ, 2010. 243 с
27. Туленков М.В. Теоретичні основи раціональності соціального управління: монографія. Ніжин: ТОВ «Видавництво Аспект -Поліграф», 2009. 232 с.
28. Туленков М.В., Організаційна взаємодія в демократичній системі соціального управління. К. ІПК ДСЗУ, 2007. 102 с.

Інформаційні ресурси

29. Надвичина С.П. Соціальний менеджмент: перспектива технологізації. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/socgum/psis/2011_1/nadvyn.pdf
30. Шавкун І.Г. Соціальний менеджмент: суб'єкти, особливості, спрямованість. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_3_8/Gileya3_8/F1_1_doc.pdf